

Telefon 4tr. 870.

Y edivosti le moč!

Oglaš

za računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Pošilane, osmrtnice in javne zahvale do domačih oglaš itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo **uredništvu**. Nefiskalovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema **upraviteljo**. Naročnina in oglaš je plačevati **loco** Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Garzinta št. 12. Upraviteljo, in sprejemanje tiskarstva v ulici Moliv, muzej št. 3. 11. navedi.

Nastopila tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu

VI.

Tako postopanje bife v obraz najemen-
tarnejemu umevanju o pravičnosti. Kako je
možno kriviti in obsojati koga radi činov,
katerih ni mogel storiti, tudi če jih bi ho-
tel?! Na kaj, na katera dejstva se opirajo
voditelji slov. socialne demokracije, ko ho-
čejo na narodno stranko, ali, kakor oni go-
voro, na »slovensko buržoazijo« valiti isto
mero krivde, kakor na laško buržoazijo?!
Ima-li naša stranka politično oblast v rokah?
Ima-li naša stranka občinsko upravo v ro-
kah?! Je-li splošno socialno in gospodarsko
življenje v Trstu pod pritiskom naše stranke?
Ima-li naša stranka velika podjetja in javne
zavode v svojih rokah? Je-li sploh naša
stranka tu vladajoča stranka, ima-li ona
možnost v rokah za presijo tudi na vladne
kroge, v kolikor so nedostatki vsega javnega
življenja tu pri nas odvisni od državne
uprave?! Ni-li marveč naša stranka v odprti,
napeti opoziciji proti tu vladajočemu zistemu,
državnemu in lokalnemu?! Ni-li ravno naša
stranka ona, ki neprestano in glasno obsoja
ta zistem in ga označa za največjo krivico?!
Kako je možno njo proglašati odgovorno za
zistem, katerega pobija in proti kateremu
je v odprti opoziciji?! Ali ni torej skrajno
krivično to, kar počenjajo voditelji tukajšnje

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

i

Na teh gorskih sprehodih se mu je često odpirala duša pred menoj, a iz ust so mu prihajale zamolklim glasom kratke, presekane besede :

»Pazi sinko, kaj ti pravim«, je rekel
nekoč. »Kuha se. To je dobro. Mlado vino
se giblje. Ali boj se pene. Mnogo bo trebalo
časa, dokler se v narodu vse učisti, da bo
jasno in krepko. Sedaj je to mlad mošt, poe-
zija. Proza mora priti, trda proza. Trd ka-
men, sinko, trd, kateremu dleto nič ne more,
kjer ne more vsaki bešež vrezati svojega
imena. Ne računaj prehitro. Jaz vem to. Tudi
jaz sem bil poet, ali — — — —« tu je
starček obmolknil in nadaljeval po nekoliko
trenotkih: »Jaz ne doživim tega; morda do-
živiš ti, morda tudi ne, ker bo trebalo v to
mnogo mnogo časa. Ali naj bo, kar bo, ti mi
stoj vsikdar se svojim narodom, s pravico;
resno in razodno vrši svojo dolžnost za na-
rod. Bodi cel človek!« Še mi je starček go-

Tu imamo torej razmerje, ki mora užalostiti vsacega dobrega sinu svojega naroda, a posebno še naše delavce; in kakor krvava ironija, kakor zasramovanje njihovega poštenja in njihove zvestobe mora

voril več tega. Ko je umrl, mi je zapustil v oporoki zadosti veliko svoto denarja, krasno knjižnico in obsežen rokopis, pisan od njegove roke. Čudom bi se čudil, prijatelj, da vidiš to knjižnico hrvatskega vaškega župnika; niti v sanjah ne bi mislil, da je ta stareček v pormeneli svečeniški halji nabral toli divno zbirko človeškega znanja in umetnosti od zadnjih 300 let. Obrnivši oko samo na naslove teh knjig, vprašal sem se plaho: kakov človek je bil ta tvoj stric? Kaj še le, ko sem začel čitati po njegovem rokopisu! Ne vem, kako bi ti ga definiral. Ni to životopis, niti niso zapiski, niti učeno delo, ali je nekaj, ki se je mojega srca prijelo toli silno, toli močno, toli strogo in ostro, ki mi je pretreslo dušo do dna. Čital sem plemenite govore Mirabeau-a; ali ne, to ni bilo tako. To je bilo kratko, presekano, bodljivo, toli logično, kakor da ti je mraz pal na vrelo srce, kakor da ti je severna burja ohladila čelo, kakor da ležiš v vročnici; ali zopet je tudi klilo v teh vrstah. Bilo mi je, kakor da iz vsake vrste zrejo te sive resne oči mojega strica, nepremične in strašne, kakor so steklene oči egiptovske mumije; samo tu pa tam je posijalo v njih, ali tedaj je

To sramotno razmerje je notorično, je izraženo v vsem nastopanju voditeljev slovenske socialne demokracije v Trstu, je pred nami kakor odprta knjiga! Ta knjiga je popisana z lapidarnimi črkami, tako, da slep mora biti oni, kdor ne vidi!!

V Trstu, 13. jan. 1902.

O položaju. »Politik« ve pripovedo-
vati, da je zadnji ministerski svet trajal le
tri četrt ure in da niti ni prišel do tega, da
bi se bil bavil z notranjo situacijo. V raz-
pravo da niso došle ni češko-nemške pravne
konference, ni vprašanje carinarskega tarifa,
ni termin, kdaj se ima zopet pričeti parla-
mentarno delovanje. P o t a k e m n i š e d o-
ložen dan, kdaj se snide zopet državni
zbor.

»Narodni listy« pripovedujejo, da je tedni ministerski predsednik sam iskal (v proračunskem odseku) prilike, da je govoril z dr. om Heroldom. Ta posledaja da je gospodu Körberju naravnost povedal, kaj imajo Čehi na sreč proti vladi in proti postopanju Nemecev v deželnem zboru Češkem. Ako bodo Nemei vstajali na svojem stališču — je rekel dr. Herold — ako bodo stavili nemožne pogoje, ako ostanejo pri svoji taktiki, da hočejo že v naprej kaj diktirati, potem češki poslanci sploh ne pridejo na konferenco.

posijalo kakor strela. Ta rokopis mi je postal evangeljem.

»Kje ga imaš?«

»Ali kaj je, kaj za Boga v tem rokopisu?«

»Mnogo — toliko tega, da ti ne morem reči, kaj je. Ali prekrstil me je, naredil me je drugega človeka. Da, jednega izreka se spominjam: »Tu smo, — kaj bo neki iz nas? Ali pride dobro, ali zlo, ali nas izjé? Ne, ne bo tako. Res v naših žilah se je ohladila kri. Koliko tega kremena je postalo blato! Ali ko nismo izginoli v tolikih streljih, ne izginemo tudi v bodoče. Samo kedaj nam bo bolje? Kmaló ali kasneje? Ko bo človek res človek, tako od glave do pete. Sree nam je živo, ali da bi bila toliko živa tudi pamet! Mi smo plima in oseka. To je naš smrtni greh. Znanje in poštenje, to sta dva tečaja našega rešenja; vsaki hlinjeni krik je kuga za nas. Kdor si naš, tako človeški naš, kakor kar je dren z drenom, ne prekipévaj, ne bodi pena, bodi kis v rani naroda svojega — človek, v katerem vsaka žila drhti od pravice, v katerem je mozeg

Tudi drugi češki poslanci so opomniali dra. Kőrberja, naj se ne ponovi greh od l. 1890, ko so hoteli le za Česko skleniti pomirjenje in ga niso raztegnili tudi na Moravsko.

Dalmacija in Ogrska. Milanski »Se-
colo« prinaša povsem novo varijanto o vzro-
kih sedanji krizi v monarhiji. Dunajski do-
pisnik tega lista je imel namreč pogovor z
nekim »neaktivnim avstrijskim državnikom«
iz staroavstrijske uradniške šole. Ta držav-
nik je torej zatrdil, da sedež sedanji krizi ni
v Avstriji, ampak na O g r s k e m. Avstrijski
parlament hočejo kaznovati za nekaj, če-
sar ni zakrivil, za to, da noče priti do ob-
novečenja pogodbe med Avstrijo in Ogrsko.
Na konferencah za skupni avtonomni cari-
narski tarif da so Madjari stavili take zahteve,
da bi pomenjalo samomor od strani Avstrije,
ako bi jih vsprejela. Že po malo razpravah
so morali priti avstrijski odposlanci do spo-
znanja, da O g r i j e d n o s t a v n o n o-
čeje pogodbe z Avstrijo in da
smatrajo moment ugodnim za prehod k per-
sonalni uniji.

V resnici pa ne bi bilo to pravo menen-je, da Ogrri nočejo nikake pogodbe. Oni le delajo težave, da bodo potem mogli priti z neko veliko zahtevo. Ta zahteva pa da je: priklonjenje Dalmacije k Hrvatski oziroma aneksija od strani Ogrske. Ta aneksija bi jednostavno odrezala avstrijsko trgovino z Bosno in Hercegovino, in to bi pomenjalo, da je Ogrska anektirala tudi ti dve deželi. Ker pa je ne more biti avstrijske vlade, ki bi privolila v to, je jako verjetno, da ne pride do pogodbe med Avstrijo in Ogrsko!

Na pripombo dopisnika, da je »Fremdenblatt« dementiral vest o anektiranju Bosne in Hercegovine, je menil državnik, da ta dementi le potrjuje. »Fremdenblatt« da je letajil namen za anektiranje Bosne, moléal pa da je popolnoma o Dalmaciji.

Mi smo smatrali za svojo dolžnost, da smo zabeležili tudi to varijanto, že radi tega, ker je ne le interesantna, ampak tudi ni naraavnost neverojetna. Koliko pa je pozitivne resnice na njej — to je seveda drugo vprašanje.

Afera Wolf postaja od dne do dne zanimivejša in utrjuje v nas menenje, da ista provzroči kmalu še večjo razdrobitev nemških strank nego je do sedaj. Logično in psihologično vsaj bi bilo opravičeno pričakovanje, da boj med Wolfom in Schönererjevo frak-

hladen, jako hladen, v katerem je srce steklena leča, ki zbira nebeški ogenj. Komedije bo veliko, mora biti tudi kritike. Mislite-li, da je vsako gibanje hlinjenega lica sijajen obraz proroka resnice? Mislite-li, da vsaki gledališki igralec zida zgodovino sveta? To je črno, jako črno, in hudo, ali je logično. Koliko sem videl jaz mask — smatral sem jih idejale — pa sem jih vrgel na smetišče. Ničle, na katerih usta drugi lažejo! Nič zato. Takov je svet. Ne varaj se nikoli! Ne sanjaj, da si na nebu ali v peklu, dokler si na zemlji. Diagonala naj ti bo v smer, to je smer vseh otrok Adamovih. Ali ne hodi s pota, ki je tvoj, ki ti je soroden. Boš kakor zvezda, ki se je odmaknila od svojega kroga, ki se mora razleteti.

»Dosti, dosti, Evgenije«, je vskliknil Vladimir, poskočivši na noge, »tebi se meša, ti blebečeš v vročnici. Molči, za Boga!«

»Motis se brate«, se je nasmehnil Evgenij mirno, »moje srce bije povsem pravilno, jaz sem se stričeve besede naučil na pamet, pa ti jih pravim«.

»Tvoj stric — tvoj stric ni bil čistega uma, Evgenij«.

eijo o vsenemški stranki postane neizogiben valed novejših dogodkov. Kakor smo omenjali že zadnjič, se je večina Wolfvih volilcev izrekla za njegovo zopetno izvolitev in Wolf je vsprejel zopetno kandidacijo v trutnovskem mestnem volilnem okraju. Klub vsenemške zveze v parlamentu pa je sklenil, da v slučaju zopetne izvolitve Wolfove ne vsprejme več istega med-se.

Ta dva fakta nam kažeta torej očiten razpor v vsenemški stranki in posledice istemu se že kažejo.

Wolfovi privrženci poskušajo vse možno, da bi bil Wolf zopet izvoljen, vodstvo vsenemške stranke, na čelu mu Schönerer, pa dela po svojih močeh, da bi izvolitev Wolfa onemogočili. Valed tega se je tudi vsenemško časopisje razdelilo na dva dela: jeden del za, drugi pa proti Wolfu. Čudno se nam pa vidi na vsem tem le dejstvo, da vodstvo vsenemške stranke ni postavilo nobenega protikandidata Wolfu.

V nasprotnih si vsenemških listih Wolfove in Schönererjeve barve razpravlja se sedaj Wolfov škandal zelo obširno, ki je prišel zopet na površje sedaj, ker ni izključena možnost Wolfove zopetne izvolitve. Dokler so Schönererjanci upali, da Wolf ostane političen mrljč, skušali so prikriti njegovo afero, sedaj so jo pa zopet privlekli na dan ter jo razpravljajo na dolgo in široko. Wolfoveci se držijo načela, da je napredek nemške stvari v Avstriji odvisen od Wolfove agitacije, Schönererjanci pa, da mora biti v vsenemški stranki vse »čisto«. Vse pa kaže, da v vsenemški stranki ne bo vse tako »čisto« in naj že Wolf ostane v istej, ali naj izgine iz nje.

Na dnevnem redu so sedaj junaki Wolfove afere in sicer: Wolf sam, posl. Tschan in njegova soproga, stariša nekdanje Wolfove ljubice, ta poslednja, sedanja soproga prof. Seidla in Seidl. O razmerju sedanje Seidlove soproge do Wolfa smo našim čitateljem že sporočili, ter se bodo oni gotovo spominjali, kako je Wolf potem, ko je razmerje med njim in Tschanovo hčerjo dospelo tako daleč, da je bila ista v blagoslovljenem stanu, pregovoril njo, da se je udala in poročila s prof. Seidlom, njegovim najintimnejšim prijateljem, kateremu baje ni bilo nič znano, kaj se je dogodilo med Wolfom in Tschanovo hčerjo.

Tschan in njegova soproga pa sta sedaj v Wolfu prijaznih listih priobčila več izjav, v katerih sta se postavila — čujte in strmite! — na stran nemškega poluboga Wolfa, zapeljiveca svoje lastne hčere in zakonite žene ter proti svoji hčeri in zetu, prof. Seidlu!! Mi se nočemo obširno baviti z izjavami zakonskih Tschan in njiju varovancev Wolfa, kakor tudi ne se Seidlovimi in njegove soproge protizjavami. Konstatiramo temveč le dejstvo, da se zakonska Tschan zavzemata za zapeljiveca svoje hčere ter da očitata svojemu zetu Seidlu, da se je z razkritjem Wolfovega škandala hotel maščevati nad svojim tastom, ker mu baje isti sploh ni izplačal obljubljenega dote, ali menda ne popolnoma. Iz vseh teh čudnih zapletanj in očitanj, katerih te dni kar mrgoli v vseh nemških listih, priti mora pazljivi čitatelj do tega sklepa: Posl. Seidl, Wolfov prijatelj, je, ko se je poročil s Tschanovo hčerjo, kržkone vedel o njenem razmerju do Wolfa. Stariši njegove sedanje soproge pa so mu

»In ti vse to jemlješ za resnico.«
»Za sveto resnico.«
»Na zdravje, brate!«
»Da, to je zdravje, pravo zdravje resnice.«

»Ti li se mi hotel usiliti za zdravnika po receptu svojega strica.«

»Seveda.«
»Od katere bolezni me hočeš ozdraviti?«
»Od pesniške vročnice.«
»Ali je pesništvo greh?«
»Ni, fantaziranje je samo bolezen, prava pozemlja je sestra resnice.«
»Jaz da sem sanjač?«

»Najplemenitejši, ali ti boš to tudi v praktičnem življenju.«

»Pustiva bodočnost, pustiva tudi politiko, dragi Evgenij — odrezal je Vladimir nekako nejevoljno. »Ti me, brate, ne prekrstiš, a tudi jaz, kakor se zdi, ne morem premagati tvoje malodušnosti. Mlada sva še, pa bova, ako Bog da, gledala se svojimi očmi, kdo je govoril prav. No, da ti sporočim novico, kateri se boš zares čudil.«

»Da čujemo!«

(Pride še.)

bržkone objubili lepo doto, ako poroči njih hčer, ter tako njo in njih hišo reši sramote.

Mimogrede bodi še jedenkrat omenjeno, da Wolf ni mogel poročiti svoje ljubice, ker je bil že poročen. Seidl je potem napravil »žrtve« ter poročil ljubico svojega prijatelja, sedaj pa, ko mu le nočejo izplačati obljubljenega dote, se je mož menda naveličal čakati in je izvel škandal na dan. Vendar pa se nam to, vsakako neplemenito postopanje ne vidi niti primerno tako nizko, tako nasprotno najprimitivnejemu pojmu dostojnosti in pravstvenosti, kakor je postopanje matere, ki se postavlja na stran moža, ki je zapeljal njeno hčer, ki vlačil vse podrobnosti na dan — torej sramoto svoje lastne hčere.

Pa tudi Wolfovo postopanje je pod najnižjim nivô, ako vidimo, da je raje pustil, da pride ves škandal na dan, ki ubiva dobro ime nje, s katero je bil vendar, po njega lastnem pripoznanju, v najintimnejših nedovoljenih odnošajih, nego da bi se vsaj začasno umaknil s političnega pozorišča.

Poljaki v Nemčiji. Generalna slika razmer Poljakov v Nemčiji nasproti pruskim oblastim je »službeni jezik« in njegovo porabljanje. Za vseskupne sodne razprave, odloke in uloge, kakoršnje-koli vrste, je samo en paragraf, a ta se glasi: »Službeni jezik je nemški«. Ako je kdo predložil kako vlogo na poljskem jeziku, mora plačati globo, ker se je pregrešil proti omenjenemu paragrafu. Radi predloženja tiskane poročila neke poljske banke je moral vsaki člen ravnateljstva in odbora plačati po 30 mark globo. Po zakonu ni prepovedano govoriti poljski na uradih, ali če si se na uradu obrnil do katerega uradnikov, ki čisto znajo poljski, in si ga nagovoril v tem jeziku, dobivaš namesto zaželenega odgovora ta-le pouk: »Tu smo v Nemčiji! ali: »Tega jaz ne umem«. Tako je povsodi tudi na kolodvorih in poštah. Poljski jezik je popolnoma in brezizjemno izbačen iz vseh javnih uradov in se celo uradnik, ki bi sicer rad dal pojasnila v poljskem jeziku, ne drzne storiti tega, ker je v strahu, da ga njegov »kolega« denuncira.

Že skozi decenije tira vlada germanizacijo krajevnih imen. Kakih čudežev niso že dovršili tu?! In kako se vede pošta! Lista, na katerem je kraj napisan s poljsko adresno, ni mogoče dostaviti, ker ta kraj »ne obstoji«. Po pouku poštne uradnikov tega kraja »ni«, ali je »nepoznan«. Na sodnem protokoliranju so vsa poljska in sploh slovanska imena podvržena strogi preobrazbi, n. pr. Bruno namesto Bronislav, Waldemar namesto Włodzimierz, Wladislaus mesto Vladislav itd. Avktor v »Obzoru« navaja slučaj, ko je pruski sodišče zavrnilo neki spis radi — poljskih imen in priimkov, in to sklicuje se na oni paragraf: »Službeni jezik je nemški«. Niti občinske oblasti v čisti poljskih krajih ne smejo izdati njednega oglasa na poljskem jeziku! Nobena ulica ne sme imeti poljskega imena! Na kolodvorih se ne sme prodajati potnikom poljskih novin, in niti nemška podjetja ne smejo nameščati poljskih slug ali uradnikov, ako se le-ti ne poslužujejo izključno nemškega jezika. In kakim neprijetnostim in drznim opazkam se izpostavlja Poljaki, ako po železnicah, gostoljub in na ulici med seboj govorijo na poljskem jeziku! Povsodi se živo deluje proti poljskemu jeziku in mržnja proti Poljakom tako meša glave pojedincem, da iščejo najneumnejše zahteve in zahtevajo najbrezsmiselnejše odredbe od svojih oblasti, da bi izkoreninili poljski jezik. Zahtevajo od vlade, da ona »z zakonom« zatre vsako senco poljskih novin, ali pa vsaj, da morajo vsi ti listi izhajati v obeh jezikih, in da zabrani rabo poljskega jezika v vseh javnih lokalih in na ulici.

Danes je vsak to neverjetno za zdrav možganski organizem, ali že jutri more biti sankcionirano v Berlinu. Nikdo ne veruje več, da bi bilo to nemogoče, kajti vsi so pripravljeni na mnoge mnoge nepričakovane in »neverjetne« dogodke.

Tako postopajo oblasti s poljskim jezikom! In kaj vse še bi mogel vsaki Poljak pripovedovati!

Tržaške vesti.

Obletnica po ranjku gosp. Antonu Nadrah, nekdanj župnik na Kontovelju, bo dne 16. t. m. na Opčinah ob 9. uri. Prijatelji in znanci pokojnikov, posebno pa prečastita duhovščina, so vabljeni, da se udeležijo molitev in sv. maše po predragem ranjku gospodu.

Memento Italijanom. »Narodni list« v Voloskem, kliče Italijane — mutatis mutandis — besede, ki jih je bil vskliknil lord Clanchie v zgornji zbornici v Londonu:

Vi imate moč, zdi se, da kriči vladajočim Italijanom ta glas naroda, vi imate bogatstvo, vse radosti, solnce, ki vam vedno sveti, oblast brez kraja in konca, imate uživanja, katera delite med seboj. Naj bo. Ali vedite, da je tudi nekaj pod vami in morda tudi nad vami!... Vi ste veliki, bogati in močni. To je nevarno. Vi se okoriščate na tmini noči. Ali čuvajte se: je tudi še neka druga moč, a to je — zora. Zore ne more premagati nikdo. Ona pride gotovo. Ona je že blizu. Ona ima silno noč, da iz noči dela dan. Kdo jej more zabraniti to, da meče solnce na nebo?! Strah naj vas bo! Pravi gospodar hiše potrka skoro na vrata. Kraj je že tuji nesreči. Vi imate vse, ali to vse se sestavlja iz ničesa, kar je ostalo drugim. Vi ste poklicani pred sodbo ljudstva, tega obsojenca, ki vam bo sodnik. Tresite se! Ljudstvo je okusilo vse. Veliko siromaštvo, muko, nadloge in grdo ponižanje ter sramoto, a sedaj izmeče vse to na vas in vas zasuje s tem na vse čase časov!!

Glasilo jugoslovanskih socijalnih demokratov in slovanska krajevna imena. Zadnji »Rdeči prapor« (št. 2) prinaša okostje poročila o strahokarskem zboru italijanske socijalne demokracije v Trstu, kjer pravi, da je bila, mej ostalimi, na zboru zastopana tudi jugoslovanska socijalno-demokratska stranka po sodruhu Panek iz Trsta in po sodruhu dr. Lazzarini iz — Albone! »R. P.« torej ne ve, da je Albona — Labinj! Pa tudi sicer je ta izborni list za osebne napade in prepire med drugo in somišljeniki (Bernsteinovi in Antibersteinovi!) sila slabo podkovan o slovanskih krajevnih imenih ob Adriji. Pravi namreč v nadaljnjem poročilu, da so bili na omenjenem zboru zastopani tudi sledeči kraji: Albona, Muggia, Dignano, Monfalcone in Sebenico. — Če že ponosni uredniki »R. P.« ne vedo, da leže Vodnjan, Tržič in Šibenik na slovanskih tleh, pa vsaj to bi lahko vedeli, kako imenujejo slovenski delavci Milje — saj so gg. uredniki tam že agitirali in kandidirali. Ali pa hoče morda tudi »R. P.« pomagati na čuvanju italijanskega značaja »julske pokrajine«?!

Bivši socijalist.

Tudi ta je lepa! Pišejo nam: Te dni je bila povabljen na neki urad e. kr. redarstva oseba, ki se piše za C.... Vsi dokumenti so pisani in podpisani s C. in vse v slovenskem jeziku. Veščaki na ces. kr. redarstvenem uradu pa vendar niso bili gotovi, se-li dotična stranka piše res s C. ali pa — kako drugače. Mi bi rekli: Ako imajo na razpolago »domovnice«, krstni list in lastno-ročno podpisano prošnjo in ako je vse to pisano v slovenskem jeziku — menimo, da ni treba še le vabiti stranko, naj se izjavi, kako da se piše prav za prav!

Ako pa gospoda ne vedo niti toliko, potem pa niso zmogaj za vršenje svoje službe in bi bilo boljše, da bi se šli — učiti! Vsakako pa je pozivanje na urad, ko je predloženih toliko veljavnih dokumentov, ki pojasnjuje vse, kakor v gornjem slučaju, šikaniranje naših ljudi.

Priznajemo radi, da je tu mnogo pokvarjenih priimkov, da je nejasnih slučajev in da v takih slučajih treba poizvedeb in torej pozivanja ljudi na urad. Ali to naj bi se godilo le v slučajih, ko je res potrebno, ne pa tudi v takih kakor je gornji.

C. kr. ravnopravnost! Pišejo nam: Parkrat smo že čitali na tem mestu zahvalo nekaterim tukajšnjim redarstvenim organom za požitvalni trud, ki ga imajo s prošnjami vloženimi na pridobitev domovinskega zakona. Glede sv. Jakobskega, centralnega in namestnišvenega komisarijata, se radi pridružujemo omenjenim zahvalam.

Kar se pa tiče vršenja narodne ravnopravnosti na e. k. redarstvenih uradih moramo spregovoriti tu resno besedo. Na stolice slovanskih prošelj, vloženih na e. kr. redarstvu, nismo videli še — niti enega slovenskega potrdila! C. kr. organi odgovarjajo torej še danes — v letu 1902! — na slovenske prošnje — v laškem jeziku!!

Kako naj bi imenovali drugače ta nezmisel, nego: C. kr. ravnopravnost?!

Seveda niso krivi tu podrejeni organi, ampak tu gre vsa krivda na vodstvo e. kr. redarstvenega urada, oziroma na e. kr. pri-

mersko vlado, katera nima potrebne odločnosti še manje pa potrebne volje v to, da bi že enkrat nastopila pot enakopravnosti, kar bi bila morala storiti že davno, ako ne bi tudi tu prevladoval duh sedanjega, nam Slovincem skrajno sovražnega zistema! Za danes opustimo opisovanje vladinega postopanja v vprašanju slovenskih utokov proti mestnemu magistratu, toda govorili bomo tudi na to stran, takoj, ko nabereмо še nekoliko potrebnih podatkov.

Iz mestnega okrožja sv. Jakobskega nam pišejo: Izvolite, spoštovani gosp. urednik, priobčiti par vrstic iz našega okrožja, kako smo se radovali te praznike, ker smo čuli zopet krepko doneti mile glesove iz grl pevcev naše bratovščine sv. Cirila in Metodija. Naše veselje je bilo tem iskreneje, ker smo še pred kratkim skoro začeli že obupavati nad tem zborom. Jel je bil namreč izpodjedati mu življenja sile neki črv, kakor mramor, ki na žitni njivi izpodjeda stebila. No, hvala Bogu in zdravi pameti našega ljudstva, pretečo nevarnost smo opazili še o pravem času in smo preprečili že nastopajočo desorganizacijo. Zaslugo na tem, da je zbor naš zopet prišel v pravi tir, treba pripisati nekaterim pevcem, ki so pogumno vstrajali tudi v neprijetnih razmerah. Ti so pojasnjevali, ti svarili. Zdaj se je ta pevski zbor pomnožil tako, da se ni bati več zanj, ako bo tudi naše občinstvo vršilo svojo dolžnost in bo podpiralo zbor s tem, da bo pridno pristopalo k bratovščini sv. Cirila in Metodija. Kajti temu ni mogoče oporekati, da podpora, ki jo je dobival zbor dosedaj, ni v nobenem razmerju s trudom in žrtvami gg. pevcev. Vsposobimo torej bratovščino, da bo mogla podpirati pevski zbor, kakor je potrebno in kakor isti tudi zasluži. In kako mal je davek v naši bratovščini! 2 nvč. na teden za moške, 1 nvč. pa za ženske! Toliko pa že zmore vsakdo in menimo, da bi ga ne smelo biti pri sv. Jakobu našega človeka, ki ne bi bil člen bratovščine.

V noveletni dobi smo še in zbor vsprejemlje še vedno noveletna darila. Kdor torej more, naj se tem povodom še posebej spomni našega zbora, ki toli lepo skrbi za lepo cerkveno petje in tako pomaga ohranjati naš jezik v cerkvi. Če kdo kaj daruje, bo vse objavljeno v »Eidinosti«, da se uveri vsakdo, da je prišlo tudi na določeno mesto, kar je kdo dal!

Ples poštne uslužbenec v gledališču »Armonia«. Plesa poštarjev, ki se je vršil v soboto zvečer v gledališču »Armonia«, udeležilo se je mnogo odličnega občinstva.

V lozah smo opazili med drugimi e. kr. namestnika grofa Gočsa, dvornega svetnika in ravnatelja e. kr. poštne ravnateljstva v Trstu, Felicetti-ja, župana dra. Sandrinelli-ja, policijskega svetovalec Budina (namesto policijskega ravnatelja, ki je sedaj na dopustu), posl. dra. Gustava Gregorina, nekaj višjih domobranskih častnikov ter več drugih odličnjakov, med temi skoraj vse člene poštne ravnateljstva.

Gledališče je bilo zelo okusno in primerno odlično, lože so bile skoraj vse odane in tudi plesa se je udeležilo mnogo občinstva, ki je bilo skoraj izključno slovensko, kar pač dokazuje, koliko simpatij uživajo postarji med našim ljudstvom.

Ko je bila prva četvorka dovršena, je šestero dečkov oblečenih v uniforme postiljonov v prejšnjih časih pripeljalo v dvorano mal poštne voziček, na katerem je sedela deklica Hummel, hči e. k. višjega poštne komisarja, istotako oblečena v postiljonski kostim.

Na sredi dvorane je deklamirala nekaj prigodnih stihov, ter se v imenu poštarjev posebno zahvalila protektorju, Morieu pl. Felicetti-ju za naklonjenost, ki jo izkazuje istim. Za svoje, kaj lepo izrečene besede, žela je obilno pohvalo. Sviral je orkester 97. pešpolka in je bil ples do zaključka vedno jako živahen.

Drobne vesti. Poskusil sam o m o r. Sinoči se je hotel usmrtiti z nožem znani alkoholist in že večkratni samomorilski kandidat Edvard C. Ta mož se je poskusil usmrtiti nič manje, nego že 10. Vsikdar so ga rešili o pravem času in tako tudi sinoči. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Ta t v i n a. Gospod Emil Olšek, stanujoči v Škledju št. 93, je ovalil na komisarijat pri sv. Jakobu, da so mu nepoznani lopovi vdrli v stanovanje (ko njega ni bilo doma) in mu odnesli 2 zlata prstana in zlato verižico v skupni vrednosti 200 kron.

Konj, ki grize. Včeraj popoldne ob 5. uri je dajal 32 letni Anton Križman, stanujoči v zagati dei Fabrii, svojemu konju ovsa. Konj pa se je obrnil in je ugrizel moža v uho. Križman je dobil prvo pomoč na zdravniški postaji, pozneje je šel v mestno bolnišnico.

»Zvesta žival«. Navadno pravimo, da je pes zvesta žival. Da pa temu ni vselej tako, o tem se je 20-letni Arnela Steconi prepiral na svoji nogi, v katero ga je neki pes nevarno ugrizel. Steconi je moral v bolnišnico.

Arerovanje. Včeraj zjutraj je aretirani neki redar v svobodni luki 23-letnega Ivana F. iz Milj in 21-letnega Dominika C. iz Pulja radi tatvine. Poštenjaka je odvedel redar v ulico Tigor.

Nogo zlomil. Sinoči ob 11. uri se je 64 letni Leonard Kenda, stanujoči v ulici Squero nuovo št. 7, močno poškodoval. Ko je šel namreč po stopnicah, je padel in si nogo zlomil. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Samomor. V soboto zjutraj si je 24-letni Robert Schulz, stanujoči v ulici del Pero v navzočnosti svojega brata porinil velik nož v prsa. Njega brat je hitro poklical zdravnika in ta je dal nesrečnika prenesti v bolnišnico, kjer je za uro pozneje izdihnil dušo. Vzrok samomoru je — nesrečna ljubezen !!

Dražbe premičnin. V torek dne 14. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. Acquedotto 45, hišna oprava; trg Scorcio 3, sveder in mizarско orodje; ob 12. uri: Romagna 2, hišna oprava; ob 11. uri in pol: ul. Boschetto 1, železna blagajna; ul. Media 30, konji in kočije; ul. Acquedotto 28, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 3,5 ob 2. uri popoldne 9. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 772, — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Maškarada, ki jo je priredila »Slovenska Čitalnica« sinoči v Škledju, je izpala povsem dobro. To naj bi bil odgovor tistim, ki zaslužijo ostro grajo radi postopanja njihovega proti »Čitalnici«. — Red na plesu je bil uzoren. Vsem tistim gospodom, ki so predplačali ustopnino, bodi izrečena presrečna zahvala.

Vesti iz ostale Primorske.

Župnik-dekan v Kastvu, veleč. g. Mihovil Laginja je umirovljen na lastno prošnjo. Prijatelji hrvatske stvari v Istri žele g. dekanu iz srec, da se mu povrne dragoceno zdravje in da nam ga Bog ohrani še mnogo let.

Imenovanji in sprememba v politični stroki. Komisar na politični oblasti v Pulju, Oto Schneider, je imenovan višim komisarjem, dr. Alfred pl. Lill pa e. kr. komisarjem. Dosedanji okrajni glavar na Voloskem, vitez Searpa, je že odstopoval na svoje novo mesto v Mali Lošinj. G. Searpa je bil le malo časa na Voloskem. Ker pa je to mesto, ki je jedno najlepših, sam zamenjal z jednim najzadnejših, sodi se sploh, da so morali biti jako težki razlogi, ki so ga prisilili v to.

V Pulju so aretirali v četrtek tamušnjega socialista Dorbiča, ravno ko je došel s kongresa južnih pokrajin avstrijskih socialistov, kjer je zastopal dalmatinske internacijonale. Dorbič je bil v konfliktu s puljsko podružnico in je bil izstopil iz nje. Na kongresu so sklenili, da je Dorbiča zopet vsprejeti med ude, puljski internacijonale pa so se protivili temu. Tako bi se bil konflikt dalje širil, da niso Dobiča aretirali. »Nasa Sloga«, iz katere posnemamo to vest, pa ne pripoveduje ničesar o vzrokih arestovanju.

Vesti iz Kranjske.

Kovači v Ljubljani so sklenili kartel in hočejo ceno za kovanje znatno povišati. Tudi so določili globo za onega, ki bi prelomil kartel. Izvožniki ljubljanski pa hočejo odgovoriti s tem, da si osnujejo svojo združeno kovačnico.

Ljubljanski »Sokol« je imel dne 9. t. m. svoj občni zbor, na katerem je bil zopet g. dr. Ivan Tavčar, izvoljen starosto. Društvo šteje sedaj kakih 300 členov.

* Sprava — v plesni dvorani. V »Slovenec« čitamo nekam čudno vest. V ljubljanski nemškutarski kazini d. je bil v soboto nekaj »spravi bal«, na katerega je bilo torej povabljenih tudi več Slovencev. Pozneje da bo sličen ples v »narodnem domu«, na kateri da bodo povabljeni tudi Nemci.

Če ta vest ni le kak »Slovenec« »špas«, potem smo osupljeni. Ne da smo proti spravi, Bog ne daj! Ko bi le prišlo do sprave povsodi pod častnimi pogoji! Ali nam se zdi, da začetek temu bo moral biti kje drugje in ne v plesni dvorani. Med Čehi in Nemci pravna pogajanja ob konferenčni mizi, med Slovenci in Nemci pa na parketu v naročju Terpsihore... Ali ne zveni to kakor parodija? E da, še smo nazaj, daleč nazaj, za Čehi.

Razne vesti.

Dobri nasledki babjeverstva. Početkom decembra m. l. je neznan tat ukradel mlinarju Alowskemu v Bjendari (Vshodna Prusija) 127 mark. Znanec so mu svetovali, naj naprosi za pomoč neko prebrisano staro ženo, ki bo gotovo znala najti pripomoček, da se iztakne tatu. Izkušena žena je prišla ter je obljubila, da pridejo gotovo na sled neznanemu uzmovčju. Velela je, naj jej prinesejo katero si budi fotografijo in je položila isto na mizo, izgovarja se o tem neke nerazrešljive besede ter delaje neka čudna znamenja. Obljubila je potem, da se naslednjega dne povrne ter da na dotični fotografiji izpraska nos, vsled česar da tatu odpade nos in ga bo mogel na ta način vsakdo spoznati. Ko je mlinarjev sin še istega večera šel pogledat v hlev k živini, našel je na pragu ukradeni denar. Tat se je gotovo zbal za svoj nos ter je raje izgubil denar, nego nos.

Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za leto 1901—1902. Na 13. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju so bili v odbor izvoljeni naslednji gospodje:

Predsednik Jakob Pukl, e. k. nadporočnik v ev., sodni tolmač bolg., hrv., srb. in slov. jezika, posestnik itd.; podpredsednik: dr. Friderik Ploj, vitez Fran Josi. reda, e. k. dvorni svetnik pri upravnem sodišču, drž. poslanec itd.; II. podpredsednik: dr. Frančišek Simonič, e. kr. kustos v vseučiliški knjižnici; I. blagajnik: dr. Klement Seshun dvorni in sodni odvetnik (I. Singerstrasse 7); II. blagajnik: Janko Babnik, e. kr. tajnik v justičnem ministerstvu; I. tajnik: dr. Fr. Vidie, e. k. uradnik drž. zakonika. II. tajnik: dr. Teodor Stegu, e. kr. pristav v justičnem ministerstvu. — Odborniki: Ivan Luzar, viši revident pri južni železnici; monsignor Frančišek Jančar, papeški častni kanonik, župnik nem. vit. reda, Žiga Sežun, e. kr. kontrolor v blagajnici državnih dolgov. Pregledovalci: dr. Anton Primožič, e. k. profesor, pridodeljen e. k. ministerstvu za uk in bogočastje; dr. Josip Mantuani, e. k. amanuensis v dvorni knjižnici, profesor glasbe itd.; Bogdan Trnovce, e. kr. viš. sodišča svetnik na e. kr. najvišjem sodišču. Odbornikovi namestniki: dr. Vladimir Globočnik plem. Sorodolski, e. k. dvorni svetnik itd., dr. Matija Murko, docent na vseučilišču, uradnik v ministerstvu za vnane stvari, učitelj ruščine na učilišču za vshodne jezike itd., dr. Anton Povsič, e. kr. tajnik na najvišjem in kasacijskem sodišču. Pregledovalce namestniki: Alojz Kremžar, magistratni svetnik v pokoju; Jožef Premern, e. kr. kontrolor pošne hranilnice.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca decembra poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Upravištvo »Slov. Naroda« 197-52 K, župnik Iv. Sakser v Hotedršču 8 K, VIAB, zbirko 5 K, društvo »Zvezda« na Dunaju pokroviteljstvo 200 K, celovski notar volilo žup. Ant. Pušlja 83-41 K, A. Askere v Ljubljani 10 K, neimenovan dobrotnik po g. Sim. Pogačarju v Ljubljani 100 K, tovarnar Iv. Jebačin od kave 200 K, dek. dr. J. M. Kržišnik v Trnovem volilo žup. Iv. Vesela 1039-43 K, kapl. K. Čik v višnji gori novol. odkupnino 2 K, rakovski Sokolci zbirko 4 K, pošt. ofic. Fr. Kenk v Ljubljani mesto vena na krsto gospe Marije Krainer zbirko 55 K, (darovale so: rodbina Velepičeva 35 K, Pecilova 10 K, Kenkova 10 K, dr. K. Janežič v Voloski 20 K; posojilnice: v Pišecah 10 K, v Kr-

škem 10 K, v Metliki 20 K; podružnice: ženska v Trstu 2000 K, Tolsti vrh in okolica 27 K, moška v Idriji 32-80 K, moška v Ormožu 40 K, žup. J. Ramoveš za Poljane 40 K, Škocijan in okolica (Kor.) 38 K, Ljutomer 297-46 K, ženska v Kranju 68 K, moška v Mariboru 440-18 K, ženska v Kamniku 82 K, Št. Peter na Krasu 70-50 K, moška v Škofji Loki 104-40 K, Kotmarovec in okolica 25 K, Šiška 57-30 K (»Sl. Nar.«), moška v Postojni 37 K (»Sl. N.«). — Družba je imela v preteklem letu 40191-40 K dohodkov in 39694-35 kron stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost in umetnost.

† Josip Noll. Iz Ljubljane nam je došla pretužna vest. V soboto ob 10. uri in pol ponoči je izdihnil tamkaj svojo dušo plemenit sin svojega naroda in odličan operen pevec, gospod Josip Noll!

Gospod Josip Noll je bil v svojih mlajših letih slaven operen pevec, ter si je kakor tak nabral na svojem umetniškem delovanju mnogo lavoric po italijanskih in dragih gledališčih. Odkar pa se je v Ljubljani zgradilo novo gledališče — vsprejel je tamkaj režijo slovenske opere in jo vodil do svoje smrti, oziroma, do svoje bolezni, ki mu je prinesla smrt. On ima največje zasluge na tem, da se je slovenska opera v umetniškem obziru dvignila na tako visoko stopinjo, na kateri stoji dandanašnji.

Tudi kakor človek je bil pokojnik zбоk svojega veselega značja in jovijalne naravi vsem priljubljen.

Slovenska opera v Ljubljani bo težko čutila izgubo Nollja, ki je bil jedina njena stalna točka in zlasti zato, ker so mu bile natančno znane vse gledališke razmere. Čudno je bilo na pokojniku, da si je še v razmeru tako visoki starosti — 60 let — ohranil še tako krepek, lepodoneč in melodičen glas, kar je pač le redek pojav pri opernih pevcih.

Tržačani se bodo Nollja gotovo spominjali, nekateri iz onega časa, ko je pel na nekem koncertu v gledališču »Armonia«, drugi pa od zadnjega izleta Tržačanov v Ljubljano, ko je na slavnostni predstavi v operi »Nikolaj Šubič-Zrinjski« pel ulogo Zrinjskega ter je se svojim krasnim petjem izzival med tržaškimi izletniki silno navdušenje.

Gospod Noll je po predstavi takrat sam priznal, da je posebno navdušenje občinstva mnogo pripomoglo, da je opera tako krasno vspela. »Pred takim občinstvom, je vskliknil blagi pokojnik, ima človek veselje peti«.

In sedaj je ugasnilo to na delu, trudu, plemenitem stremljenju, na doživljajih in na zaslugah za povzdigo slovenske umetnosti toli bogato, zares blagoslovljeno življenje. G. Josip Noll je legel k večnemu počitku; danes popoldne so njega zemске ostanke položili v v grob. Ob odprtem grobu je bilo gotovo zastopano vse, kar v Ljubljani čuti blago, plemenito, narodno. Kulturen zavod naroda slovenskega je, v katerem je smrt J. Nollja zapustila praznino, katero bo težko popolniti, ta smrt pomenja torej izgubo za narod slovenski. Vsi oni torej, ki so danes v Ljubljani spremljali Nollja na njega zadnjem potu, so bili tolmači narodnega žalovanja! Slava spominu Josipa Nollja!

Brzjavna poročila.

Predsednik kranjske trgovinske zbornice umrl.

LJUBLJANA 13. (B) Predsednik tukajšnje trgovinske zbornice, dež. poslanec Josip Kušar, je umrl.

Dvanajst oseb zgorelo.

PETROGRAD 13. (B) Minolo noč je nastal ogenj v neki leseni hiši; 12 oseb je zgorelo, 20 pa jih je dobilo hude opekline.

Novi častni člani akademije znanosti v Petrogradu.

PETROGRAD 12. (B.) Akademija znanosti je izvolila častnimi člani kralja Viktorja Emanuela, prestolonaslednika Gustava Švedskega in Norvegijskega, potem ruskega poslanika v Carigradu Sinovjeva, predsednika dunajske akademije znanosti Edvarda Suessa, profesorja na češkem vseučilišču v Pragi, Polivko, profesorja na vseučilišču v Berlinu, Schmollerja, rektorja visoke šole v Sredu, Lubomirja.

Novi zastopnik Srbije na Cetinju.

BELIGRAD 12. (B.) Za zastopniško mesto na Cetinju je določen prejšnji vojni

minister polkovnik Miloš Vasić, ki v mesecu februarju odide na svoje mesto.

Velika nesreča na železnici.

BRINDISI 12. (B.) Pri Ponte Cillareyes, v bližini Brindisi, je padel v potok neki tovorni vlak s kakimi 20 delavci, ki so delali na rekonstrukciji nekega mostu, ki se je bil porušil pred jednem mesecem. Stroj, ki je bil na koncu vlaka, je padel na vozove, ki so bili popolnoma porušeni. Do sedaj je znano o 4 mrtvih in devetero težko ranjenih. Strojvodja je ubežal, kurjača so zaprli.

Francoski ministrski predsednik na potovanju.

ST. ETIENNE 13. (B) Ministrski predsednik Waldeck-Rousseau je imel tu govora na banketu geografske družbe in na banketu republikancev. Na prvem je izvajal, kako naraška kolonijalna posest Francije, na drugem pa je jako obširno govoril o političnem položaju in o politiki vlade.

Chamberlain proti Billovu.

BIRMINGHAM 12. (B) V govoru, ki ga je imel sinoči minister za kolonije Chamberlain, je izvajal, da se animoziteta proti Angliji pripisuje vedno le nepremišljenemu načinu govorjenja tajnika za kolonije On pa ne umakne ničesar, ne spreminja ničesar in nima ničesar opravičevati. Noben angleški minister ni še zvesto služil svoji deželi, da bi bil ob enem popularen v inozemstvu. Nekaj treba torej že oproščati kritiki inozemstva. On pa noče slediti izgledu, ki se mu je postavil, on noče dajati poukov nobenemu inozemskemu ministru, ali tudi ne vsprejema taceh naukov, on je odgovoren jedino le svojemu vladarju in svojim rojakom. Po tem je Chamberlain v dolgem izvajanju opravičeval postopanje vlade, zlasti v južni Afriki, a dotikal se je vseh svetovnih vprašanj in je zaključil izreki nado, da bo razpoloženje v parlamentu, ki se snide te dni in kazalo tudi razpoloženje v narodu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih to-

varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago

iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva tržaška tovarna

za posrebrnjevanje ogledal

Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).

Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe vseh velikosti, popravljanje pokvarjenih ogledal ter zboljšanje po zelo ugodnih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in

tapečarij. Izvenredno ugodne

cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE

V Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)

Moje pohištvo donesrečno. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:

Via Tosa,

vogal

Via Limitanea

ZALOG:

Piazza Rosario št. 2

(solsko poslopje)

in Via Riberge št. 21

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Iz-

vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenco.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTAV IN FRANKO

Predmeti postavijo se na na obrod

ali železnico franco

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

